

Szerkesztőség, kiadó-
iroda és nyomda:
Csepel-Kolozsvár, St. Baron
utca (Brassai-utca) 10.
Telefon:
Szerk. és kiadóhivatal
9-77
Köz. sz. 2-25
Egyes szám ára pályá-
zatokon és vidéken 5 lej
Bukarestben is 5 lej

UJ KELET

Dr. Ramasch
tér 2. II.

ESZDŐ-POLITIKAI-NAPILAP

ELOFIZETESI ÁRAK

Romániában	
Egész évre	1150
Félévre	600
Negyedévre	320
Egy hónapra	170
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	Ck 40-
Egyes szám	3-

1927 november 10 Csütörtök

Csepel-Kolozsvár * X. évfolyam * 251. szám

5688 Chesván 15

Fascizmus és támadó háború

Washingtonból szenzációs elhatározás hírére hozza a táviró, elhatározását, amely, ha tette válik, megérdemli, hogy az európai emberiség revízió alá vegye Amerikáról való felfogását, amelyet eddig a képmutatás és rideg üzleti szellem hazájának bélyegeztek meg általában. Amerikai politikai körökben ugyanis ismét erősen tárgyalják azt a már előbb felvetett gondolatot, hogy az Egyesült Államokat bevonják ama államok sorába, amelyek a támadó háborút közönséges gaztettek minősítik. Az erre vonatkozó tervezetet, hir szerint, már Coolidge elnök elé is terjesztették, akiben megvan a hajlandóság arra, hogy kormányával keresztülvitesse azt az ünnepléses deklarációt, amely kimondja, hogy a támadó háborút folytató nemzeteket az Egyesült Államok ki fogják zárni minden pénzügyi és ipari támogatásból.

Hogy ez mennyire valószínű, mi sem bizonyítja jobban, mint a „Matin“-nak egyik legutóbbi számában megjelent az a híradás, mely szerint a baltimorei honosítási hatóság visszautasította 23 fascista párti olasznak az amerikai polgárjogért való folyamodását, azzal a megokolással, hogy azok a személyek, akik fascista esküt tettek le, nem alkalmasak az amerikai állampolgárság elnyerésére.

Dawis munkügyi államtitkár ezzel kapcsolatban azt a kijelentést tette, hogy a baltimorei hatóságok mindenképpen helyesen cselekedtek, sőt kijelentette, hogy ajánlani fogja a kongresszusnak, zárják ki az összes fascistaikat a bevándorlás lehetőségéből, mert a fascista eskü nem egyeztethető össze az amerikai törvényekkel.

A „Matin“ híradása, amely minden bizonynyal hiteles, annak a jele, hogy Amerika a fascizmusban a béke és a demokratikus fejlődés legnagyobb ellenségét ismerte fel s egyben ítéletet mondott az irányban, hogy az olasz fascizmus és mindennemű fascizmus tulajdonképpen támadó háborúra irányuló szervezkedés, tehát gaztettek elkövetését kezdeményező politikai alakulás.

Nem látjuk és nem láthatjuk tisztán, hogy milyen okok és indokok vezetnek Amerika politikusaikat eme gyakorlati pacifizmus megvalósítására, de talán nem is fontos az okok pontos analízise abban az esetben, ha a tények igazolják az okokat. Amerika gazdasági túlsúlyánál fogva ma ugyyszólván az egyetlen olyan államhatalmi tekintély a világon, amely érvényt tud szerezni akaratának, mert eme akarat érvényesítésére a leghatalmasabb eszközök állanak rendelkezésére: a pénzügyi források.

Az is kétségtelen, hogy Amerika elszánt pacifizmusa és a fascizmus, különösen pedig az olasz fascizmus elleni gyakorlati küzdelme szoros összefüggésben állanak egymással, mert hiszen mindenki előtt ismeretes az a Mussolini-féle frazeológia, amely állandó kardcsörtetéssel és fenyegetéssel nyugtalanítja Európa anélkül is kínos zörejjel telt csöndjét s amelynek egész szellemi és materiális al- és felépítménye a türelmetlen és vérengző agresszivitás pilléreire nyugszik.

Amerika azt is tudja, hogy eme agresszivitás és terrorisztikus politikai rendszer mögött igen gyöngye és labilis pénzügyi lehetőségek húzódnak meg, amelyek az első szélviharra összeomlanak s igen könnyen maguk alá temetik a fennhéjázó hangosokat.

Azt is tudja Amerika, hogy az olasz fascizmuson kívül Európában még számos al- és mellékfascizmusok virulnak, amelyek fajvédő és antiszemita jelszavakba burkolóznak és mindig találnak, vagy ha nem találnak: kavarnak olyan zavarost, amelyben szabadon halászhatnak. Kétségtelen, hogy ezek bizonyos keserű száj-

izzal fogják tudomásul venni az amerikai állampontot, amely immár rendkívül komolynak látszik s amelynek megvalósulása esetén min-

den haladó gondolkodású ember csak hálaá gondolhat Amerikára, függetlenül attól, hogy egyébként mi a véleménye a dollárok hazájáról.

A kormány drákói módon szigorítja meg a rendtörvényt

(Bucuresti-Bukarest, november 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) A bukaresti ellenzéki sajtó már napokkal ezelőtt hírt adott arról, hogy Bratianu Jonel miniszterelnök rendeletére a parlament törvényhozási bizottsága törvényjavaslatot készít elő a rendtörvény módosítására, illetőleg megszigorítására. A lapok szerint az új törvény drákói szigorúsága szankciókat tartalmaz a rendzavarók ellen. A „Dimineata“ ebből az alkalomból azzal vádolta meg a miniszterelnököt, hogy a törvényjavaslat benyuj-

tásával nyíltan diktatúrát készült inaugúrálni az országban. A lap rámutatott arra, hogy Bratianu törvényjavaslata teljesen azonos azzal a rendtörvénnyel, amelyet Primo de Rivera, Spanyolország diktátora léptetett életbe.

A kamara mai ülésén a kormány valóban javaslatot terjesztett be a rendtörvény módosítására, a javaslat azonban nem látszik igazolni a bukaresti sajtó aggodalmait. A kormány által a parlament elé terjesztett javaslat a következőképpen hangzik:

„A közrend elleni bűncselekmények megtorlásáról szóló törvény második szakaszához a következő utolsó bekezdés iktatandó be:

Bárki is olyan akciókat kezdeményez, vagy kísérelne meg akár előszóval, akár írásban, vagy bármely más eszközzel, amely az alkotmányban lefektetett intézmények, a kormányforma, vagy monarchisztikus államforma ellen irányul, — vagy izgatást kísérel meg az állam belső biztonsága ellen, 6 hónaptól 5 évig terjedhető börtönnel és 10.000 lejtől 100.000 lejig terjedő pénzbüntetéssel sújtatik. Ugyancsak 6 hónaptól 2 évig terjedő börtönbüntetéssel sújtatnak mindazok, akik akár előszóval, akár írásban, vagy bármilyen más úton tendenciózus híreket terjesztenek az alkotmányban lefektetett intézményekről, a kormányforma, vagy a monarchisztikus államforma megváltoztatásáról. Mindazok a köztisztviselők, az állami intézmények tisztviselői, vagy a klérus bármely kategóriájához tartozó tagjai, akik a fenti bűncselekményekben bűnösöknek találhatók, hivatásuktól felfüggesztetnek, illetményeik folyósítása megszűnik attól a pillanattól kezdve, midőn ellenük a bünvádi eljárás megindul, végleges elítélésük pedig teljes hivatalvesztést von maga után.“

A törvényjavaslatot a ma délelőtt tartott rendkívüli minisztertanácsban foglalmazzák meg, amelyen Bratianu Jonel miniszterelnök elnökölt. A törvényjavaslatot Duca belügyminiszter és

Stelian Popescu igazságügyminiszter irták alá. A javaslatot Stelian Popescu igazságügyminiszter a kamara ma délutáni ülésén terjesztette a parlament elé és kérte a sürgősség kimondását

Szántó Zoltánt nyolc és félelvi, Vági Istvánt négy és félelvi fegyházra ítélte a budapesti törvényszék

(Budapest, november 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Szántó Zoltán és társainak kommunista összeesküvés perében a budapesti törvényszék ma meghozta szenzációs ítéletét. Az ítéletet megelőzőleg a védők és az ügyész között hatalmas jogi párbaj zajlott le, amelynek kapcsán Vámbéri Rusztem dr. és Kis Jenő dr. hatalmas filippikában igyekeztek bebizonyítani a vádlottak ártatlanságát, akik a védők szerint nem követtek el bűncselekményt, mert csupán egy eszme propagálói voltak, amelyre a gondolatszabadság nevében joguk volt.

Ezzel szemben az ügyész Szántót és társait a társadalmi rend ellenségeinek bélyegezte meg, akik romlásba akarták taszítani Magyarországot.

Az elhangzott vád- és védőbeszéd után ma délelőtt feltizenegy órakor a bíróság a tárgyalóterem közönségének visszafojtott lélegzete mellett, siri csendben hirdette ki az ítéletet, melyet Szamek főtárgyalási elnök olvasott fel.

Az ítélet Szántó Zoltánt bűnösnek mondja ki a magyar állam és társadalmi rend erőszakos felforgatására irányuló bűntettben, ugyanakkor bűnösnek mondja ki Vági Istvánt is, aki a szocialista munkáspárt működését kommunista irányba terelte s a pártot átjászta Szántóék kezére.

Bűnösnek mondja ki a törvényszék Kohl Sándort, aki a bécsi kommunistákkal tanácskozott és a tanácskozások eredményeképpen megalkototta a magyarországi frakciót.

Kocsis Jánost az állam és társadalmi rend erőszakos felforgatásában mondja ki bűnösnek az ítélet, hasonlóképpen Rostás Istvánt is. Pipics Jánost röpiratok terjesztése és a kommunista ifju munkáspárt megalakításának büntetésében mondja ki bűnösnek a törvényszék. Be-

jelent az elnök, hogy a vádlottak közül huszat bűnösnek mond ki a bíróság az állam és társadalmi rend felforgatásában.

A törvényszék Szántó Zoltánt 8 és fél évi fegyházra, Vágit négy és fél évi fegyházra, Kohl pedig három és fél évi fegyházra ítéli.

Amikor az elnök a Szántóra vonatkozó ítéletet kihirdette, Szántó felugrott helyéről, az elnöki emelvény felé rohant s a következőket kiáltotta:

— Eljén a kommunisták magyarországi pártja!

Szántó szavaira az összes vádlottak felugrottak helyükről s hatalmas éljenezésben törtetek ki.

Az elnök erre Szántó Zoltánt négy napi sötét zárkával büntette meg, majd hozzáfogott az ítélet indokolásának felolvasásához.

Vági az ítéletet lehajtott fejjel, szótlanul vette tudomásul. Kohl, aki szintén éljenzett, az ítélet kihirdetésekor az elnök szintén négy-napi sötét zárkára ítélte.

A törvényszék ítélete Szántó Zoltánt és Vági Istvánt a fegyházbüntetésen kívül politikai és hivatalviselési jogaiknak tíz évi elvesztésére ítélte.

A törvényszék Gosztola Istvánt 4 évi, Krisztli Jánost 4 évi, Lövi Sándort 3 és fél évi fegyházra ítélte. Ezenkívül 26 egyént két évtől 4 és 8 havi fegyházig lefelé terjedő szabadságvesztéssel sújtotta a törvényszék. A perben szereplő fiatalok vádlottak négyhavi és 15 napi, a fiatalok fogházában kitöltendő büntetést kaptak. A szökésben lévő négy vádlottat in contumaciam mondotta ki bűnösnek a törvényszék.

Helyreállított a béke a kolozsvári ortodox hitközségben

A pártok közös megegyezéssel új vezetőséget állítanak a hitközség élére

(Cluj-Kolozsvár, nov. 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ismeretes az az évek óta tartó harc, amely a kolozsvári ortodox nagy hitközség belső békéjét feldulta és ezáltal valóságos megbénított minden produktív munkát úgy hitéleti, mint kulturális téren. A hitközség vezető tagjai mindkét párt részéről több ízben tettek kísérletet a béke helyreállítására, amelyek azonban mindeddig nem vezettek eredményre. Néhány nappal ezelőtt aztán újabb tárgyalások indultak meg a béke érdekében. Már a tárgyalások elején nyilvánvalóvá vált, hogy a szembenálló felek mindegyikét az őszinte béke óhaja hatja át. Ez a megértő szellem, amely a tárgyalások egész során megnyilatkozott, meg is termette a maga üdvös eredményeit.

A hitközség képviselőtestülete és előjárósága, valamint az ugynevezett diszsidens-csoport vezetői között megállapodás jött létre.

A megállapodás célja: kijelölni azon utakat és eszközöket, melyek a hitközség egzisztenciális kérdéseiben minden frakciót egy táborba tömöríteni alkalmasak. A megállapodás egy közös bizottság kijelöléséhez vezetett, mely mint a hitközségi együttműködés feltételeinek megteremtésére kiküldött 11-es bizottság, a napokban eredményes véghatározatot hozott. Ez a határozat mindkét hitközségi pártban meglegedéssel találkozott s az eddigi jelek szerint minden remény megvan arra, hogy az összes hitközségi erőtényezők egyesüljenek a megoldásra váró fontos intézmények létesítéséhez.

Azok az okok, melyek a két párt közötti feszültséghez vezettek, részben személyi természetűek voltak, részben azonban elvi jellegűek. Ezeknek taglalásába most nem bocsátkozhatunk s erre annál kevésbé van szükség, mert a differenciák immár elimináltaknak tekinthetők. Jellemző azonban erre a pártharcra is, mint minden pártharcra, hogy egyedüli eredménye a stagnálás, a megkötöttség állapota volt, mert miközben mindkét párt úgy a fűrdőépítkezés, mint a négyosztályú fiú középiskola építkezésének szükségességét belátta, ezeket bizonyos mértékben, mint harci jelszavakat kihasználta, sőt monopolizálni törekedett, e közben mindkét párt sürte, hogy hosszu idő elteljen minden konkrét munkateljesítmény nélkül.

Ezen idő alatt több kísérlet történt a békés megegyezés létrehozatalára, de eredmény nélkül. Épp ezért a most kijelölt 11-es bizottság, melybe öt-öt tagot a pártok jelöltek, míg elnökül közös megállapodással dr. Kohn Hillelt választották,

messzemenő felhatalmazást kapott a fennforgó kérdések radikális megoldására,

másfelől oly ügyrenddel volt ellátva, hogy negatív

eredmény a lehetőség keretein belül eleve megakadályoztassék. Ezen ügyrend szerint a bizottság ülésének megkezdésétől kizárólag pártokon kívüli szempontokat, csak a hitközség békéjének helyreállítását tarthatja szem előtt, miért is a multira vonatkozólag semmiféle formában döntést nem hozhatott, csak kizárólag a béke módjait, eszközeit állapíthatta meg. A bizottság kötelezve volt megkezdésétől mindaddig permanensnek maradni, míg az eredményre vezet; sem elhalasztásnak, sem elfüggesztésnek nem volt helye, stb. stb.

Az ily előzmények után összeült bizottság annak az elvnek respektálása mellett, hogy a multira nézve döntések ne hozassanak, egyhangulag megállapította, hogy

mindkét hitközségi párt, bár külön utakon, de jóhiszeműen és a hitközség érdekeinek szolgálata iránti intenciótól vezéreltetve járt el tevékenységében.

A bizottság leszögezte, hogy a hitközség életében érezhető volt békétlenség és hiányérzet oka — a személyes differenciákon túl — bizonyos nélkülözhetetlen intézményeknek, úgy mint a rituális fűrdő és 4 osztályú fiúközépiskola befejezetlenségében, illetve hiányában keresendő. Ezenkívül

régóta orvoslást várt az igazságtalan adózási rendszer.

Mindezért a konszolidáció feltételeiként az adózási rendszernek megváltoztatását — kapcsolatban a gabella leszállításával — valamint az említett intézmények mielőbbi létesítését jelölte meg.

Ezen feladat-komplexumok megoldásához az összes produktív erők egyesülése szükséges és mivel ennek érdekében a jelenlegi hitközségi vezetőség felajánlotta mandátumát és hajlandó a disszidens párt bevonásával alakítandó új képviselőtestületnek helyét rendelkezésére bocsátani, a bizottság oly értelemben határozott, hogy

az új választás ezen átalakítás érdekében mielőbb megejtendő.

A jelenlegi képviselőtestület és előjáróság mandátumának felajánlását csupán egy feltételtől tette függővé, melyet a bizottság úgy szociális, mint gazdasági szempontból a legteljesebb mértékben méltányolt s ez:

a jelenlegi igazságtalan adózási rendszernek megváltoztatása a kultuszadók felemelése és a gabella aránylagos leszállítása útján.

A kultuszadó minimumát a bizottság 180 lejre szállította le, míg a maximumot 18.000 lejben állapította meg. Az ezen adóreform keresztülvitelére összehívott közgyűlést még a jelenlegi vezetőség

fogja lefolytatni.

Teljes elismeréssel kell adózni a lelépő vezető ségnek koncilias magatartásáért, hogy felretéve minden személyi motivumot, lehetővé tette a békés kibontakozást és ezáltal egy új, produktív éra megkezdését.

A megnövekedett Park-szanatórium

Pár hét mulva a Monostori-uton egy teljesen újonnan készült, nagyszerű épületkomplexum fogja hirdetni Kolozsvár higiéniai kultúrájának jelentékeny megizmosodását. A Park-szanatórium kibővített ideg- és belgyógyászati osztályát fogja magába foglalni ez az új épület, melynek berendezése, felszerelése, előkelősége és higiéniai precizitása vetekedni fog a nagy nyugateurópai városok legragyogóbb hasonló intézményeivel.

Kolozsvár régen nélküli egy ilyen, a modern orvosi technika minden vívmányával felszerelt intézet áldásait, amelyben a mai megviselt idegrendszerű emberek megtalálhatják a gyógyulás és az üdülés lehetőségeit.

Az új intézetben nyílik meg Románia legnagyobb és leghigiénikusabban felszerelt fűrdője, amely valóságos nyár örömeit fogja visszavarázsolni látogatói számára s amely a hidrotérium régi bevált eszközeivel fogja szolgálni a testi és lelki felüdülés ügyét, amelyre a ma küzdelmekben és anyagi gondokban megörlött idegrendszerű embernek annyira szüksége van. Külön hidegvizgyógyintézet fogja szolgálni a kimondottan idegbetegek gyógyulását is.

Semmiestre sem lehet túlzásnak mondani, ha megállapítjuk, hogy a kibővített Park-szanatórium Románia egyik legnagyobb gyógyintézete lesz, amely vezető-szerepet fog kivívni magának nemcsak Erdély, hanem egész Románia területén. Csak természetes, hogy a higiéniai berendezés mellé, amely egymagában megfelelő irányítás és vezetés nélkül improduktív lenne, egészen új orvosi vezérkart szervezz az intézet igazgatósága, amelynek minden egyes tagja a maga területén specialista-számba fog menni s arra fog törekedni, hogy a közegészségügyet és a higiéniai a legmagasabb fokra emelje. Éppen ezért a gyógykezelésben a klinikai rendszert fogják meghonosítani, amely lehetővé teszi minden vonalon a szisztematikus megfigyelést, a pontos diagnózist és a legprecízebb diagnosztika alapján felépülő therapiát.

A klinikai rendszerű szanatóriumban jelenleg 14 orvos bonyolítja le az egyre növekvő betegforgalmat. Ezenfelül az intézet igazgatósága óriási áldozatok árán bevezette a Romániában minden bizonnyal szenzációbamenő **rádiumkezelést**, amelynek igénybevételéért mindeztideig messzi külföldre kellett mennie az itteni a betegeknek s aránytalanul nagyobb összeget kellett áldozniok meggyógyulásukért, mint itten. A rádiumkezeléssel minden bizonnyal a rákos megbetegedéseknél ezideig Erdélyben és Romániában még el nem ért sikereket fognak felmutatni az intézet specialistái.

Ugy a régi, mint az új intézet irányítását természetesen dr. Mátyás Mátyás igazgató főorvos fogja továbbra is kezében tartani, akinek munkásságát a közönség évtizedes működése során alaposan megismernette s aki a legválságosabb esetekben is meató jötevéje volt mind azoknak, akik végső kétségbeesésükben már-már lemondtak az életéről.

A Monostori-uton pár hét mulva már tető alatt álló új szanatórium építészeti szempontból is egyike lesz Kolozsvár legimpozánsabb épületeinek, amelynek gyönyörű belső telkei a tavasz beálltával parkszerűen lesznek kiépítve s külön üdülőhelyül fognak szolgálni. Az új szanatórium közlekedési szempontból is kitűnő fekvésű, könnyen megközelíthető lesz és bizonyos, hogy Kolozsvár higiéniai életében jelentős helyet fog betölteni.

Telefon 4-79	1 vég, 10 méter prima vászon	390	Telefon 4-79
	1 drb. hat személyes abrosz, hat szalvétával	295	
	1 drb. hat személyes fehér damaszt étkező abrosz	198	
	SZABÓ JENŐ divatkülönlegességek nagyáruházában C L U J		

Csütörtök,

Ma d
Mano

Csak 5
110 üg

(Bucures
tudósítójától.)
lázás izgalom
detét ma re
rend elleni m
Manoilescu ve
gyalása a buk
Az utóbbi nap
újságírók szá
Manoilescu-ü
leteiben mes
politikai pers
ság terme elé
tömeg számá
jegyekért me
a hadbírósg
felelő helyise
bélül egy hé

Nicolae J
ványt intéze
parancsnokság
is fel Manoile
jelentése szer
számba menő
4-iki aktussal
gos lesz az,
ügy tárgyalá
évi politikájá
Manoilescu v
társadalmi sz
renden lévő
érdektelen, h
ott van öccse
íratkozott fel
három szerke
Seicaru és G
valamint dr.
kolozsvári ve
száma időköz
fel, szerepel
turnu-magure

A „Lupta
rét tárgyaló ha
ügyvédeknek,
ják Károly tr
ténétét és pol
megengedni, k
dása óta kifej
kérni fogja a
is, hogy hozzá
a vádpontokra
Manoilescu eli
A hadbíró
tól a szót, aki
mai helyzetén
és akik kapcs
noilescunak in
monarchikus r

Manoilescu
gyalt védőivel
veskedtek a v
ben ünneplte
Averescu tábor
ter is felkerest
kettő virágsol
ték névnapja
gyaltak vele.
intéztett a had
dig kijelöltkö
idézését: Káro
ügyminiszter,
miniszterelnök,
raszpárt aleln
deescu, Toma
tábornokok kil
Beadványát
tanuival bizony
trónörökösst ak
nek tisztelete v

Ma délelőtt kezdi meg a hadbíróóság Manoilescu bünperének tárgyalását

Csak 50 védő és 60 újságíró számára maradt hely a tárgyalóteremben. 110 ügyvéd irakozott fel Manoilescu védelmére. Közzemlére tették ki a Manoilescunál lefoglalt bünjeleket

(Bucuresti-Bukarest, november 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Talán még soha nem tapasztalt lázas izgalom és érdeklődés közepette veszi kezdetét ma reggel nyolc órakor az alkotmányos rend elleni merénylet büntetvével vádolt Mihail Manoilescu volt pénzügyi államtitkár perének tárgyalása a bukaresti II. hadtest hadbíróága előtt. Az utóbbi napokban Bukarestbe érkezett külföldi újságírók száma bizonyítéka annak, hogy a Manoilescu-ügy nagy közérdeklődést keltett. A hadbíróóság terme elégtelennek bizonyul ama hatalmas tömeg számára, amely a hadbíróóságot belépő jegyekért megostromolta s így valószínűleg nem a hadbíróóság tárgyalótermében, hanem más megfelelő helyiségben fogják lefolytatni a körülbelül egy héti eltartó per tárgyalását.

Jorga professor is jelenkezett Manoilescu védőjéül

Nicolae Jorga professor ma délelőtt beadványt intézett a bukaresti második hadtest parancsnokságához, amelyben kéri, vegyék őt is fel Manoilescu védőinek sorába. A „Politica” jelentése szerint Jorga professor szenzációszámba menő leleplezéseket fog tenni a január 4-iki aktussal kapcsolatban. Egyre inkább világos lesz az, hogy tulajdonképpen a Manoilescu-ügy tárgyalása inkább a liberális párt utóbbi évi politikájának pere lesz. Erre mutat a Manoilescu védőjéül feliratkozott politikai és társadalmi személyiségek pártállása és a napirenden lévő kérdésben való felfogása is. Nem érdektelen, hogy Manoilescu védőinek sorában ott van öccse, Grigore Manoilescu is. Védőtül irakozott fel a „Cuvântul” című bukaresti lap három szerkesztője: Titus Enacovici, Pamfil Seicaru és Gongopol kiváló román publicisták, valamint dr. Valer Pop, Manoilescu egyetlen kolozsvári védője. A védők sorában, akiknek száma időközben nyolcvanra szaporodott fel, szerepel egy női ügyvéd is: Maria Badea turnu-magurelei ügyvéd.

Miről szabad beszélni a tárgyaláson

A „Lupta” jelentése szerint Manoilescu perét tárgyaló hadbíróóság nem fogja megengedni az ügyvédeknek, hogy a tárgyalás folyamán feltárják Károly trónörökös lemondásának egész történetét és politikai előzményeit. Azt sem fogják megengedni, hogy ismertessék Károlynak lemondása óta kifejtett tevékenységét. A hadbíróóság kéri fogja a védőket, a tanukat és a vádlottat is, hogy hozzászólásaikban szorítkozzanak azokra a vádpontokra, amelyeket a katonai ügyészség Manoilescu ellen emelt.

A hadbíróóság meg fogja vonni mindazoktól a szót, akik a Manoilescu-ügyet az ország mai helyzetének perévé akarják átváltoztatni és akik kapcsolatot akarnának keresni a Manoilescunak imputált tények és a megállapított monarchikus rend között.

Virágokat vittek Manoilescunak

Manoilescu tegnap ismét hosszasan tárgyalta védőivel. Az ügyvédek virágokkal kedveskedtek a volt államtitkárnak, aki a börtönben ünnepelte meg névnapját. Tegnap délután Averescu tábornok és Jorga volt belügyminiszter is felkeresték Manoilescut Jilaván. Mindkettő virágcsokrot vitt Manoilescunak, üdvözlétek névnapja alkalmából és hosszú ideig tárgyalta vele. Manoilescu egyébként beadványt intézett a hadbíróósághoz, amelyben kéri az eddig kijelöltökön kívül a következő tanúk megidézését: Károly extrónörökös, Titulescu külügyminiszter, Duca belügyminiszter, Bratianu miniszterelnök, Jon Mihalache, a nemzeti párt alelnöke. Kéri ezenkívül Balif Condeescu, Toma Dimitrescu és Popescu Sanitaru tábornokok kihallgatását.

Beadványában Manoilescu elmondja, hogy tanuival bizonyítani kívánja, hogy Károly extrónörökös akciójában a törvényesség eszméjének tisztelete vezette.

Mit fog kérdezni Manoilescu Bratianu Joneltől

Cita Davila, Románia varsói követével azt kívánja bizonyítani Manoilescu, hogy Károly extrónörökös csak abban az esetben lép akcióra, ha a nemzet egyhanguan fog személyéhez appellálni. Davila követ ismeri Károlynak július 31-én tett nyilatkozatát és ismeri azt a személyt is, aki a hercegnek ezt a kifejezést sugalmazta: „Midőn majd elérkezik annak ideje”, Bratianu Jonel miniszterelnöktől — írja a „Politica” — meg fogja kérdezni Manoilescu, hogy vannak-e írásbeli bizonyítékok, amelyek szerint az extrónörökös 1925-ben arról panaszkodott, hogy megakadályozzák tengerész- és repülőtisztjainak érvényesítésében?

Alexandru Constantinescu szerepe

Meg fogja kérdezni a miniszterelnököt, — írja tovább a bukaresti lap — igaz-e, hogy Alexandru Constantinescu volt földművelésügyi miniszter javasolta a hercegnek, hogy térjen vissza és vajjon ezt az ő meghatalmazásával tette e. Meg fogja kérdezni továbbá, vajjon tud-e róla és beleegyezését adta-ahhoz, hogy a kormány és a liberális párt tagjai levelezésben állnak a herceggel. Eszerint Titulescu levélben érintkezik a herceggel, Dimitriu közlekedésügyi miniszter pedig, mielőtt belépett volna a kormányba, ugyancsak összeköttetésben állott Párisban. Meg fogja végül kérdezni a miniszterelnököt, vajjon van-e alkotmányos akadálya annak, hogy Károly extrónörökös elfoglalja a régensnácának egy esetleg megüresedő helyét?

Maniu, Madgearu, Mihail Popoviciu, Franasovici, Goga és Petrovici utján azt kívánja bizonyítani Manoilescu, hogy akciójában a törvényesség gondolata vezette.

Manoilescu vallomása

A bukaresti lapok közlik Manoilescu több ízben megismételt kihallgatásai alkalmával tett vallomását. Manoilescu a hozzáintéztett kérdésekre kijelenti, hogy a törvényesség eszméjének tántoríthatatlan híve és a törvényesség lett volna az alapja minden akciójának a jövőben is. Ennek bizonyítéka az, hogy a leveleket Párisból a zsebében hozta magával. Megkérdezték Manoilescutól, hogy mit beszélt Károly extrónörökössel Párisban? Manoilescu erre azt felelte, hogy e kérdésre nem válaszolhat, mint-hogy nincs felhatalmazása annak a személynek részéről, akivel megbeszéléseit folytatta.

A corpus delictici

A hadbíróóság egyébként ma délelőtt közszemlére tette ki a Manoilescu-ügy egész aktasomóját. Közöttük vannak azok a bünjelek, amelyeket Manoilescutól megmotozással és lakásán tartott házkutatás alkalmával elkoboztak. Közöttük van például Károly extrónörökösnek Manoilescuhoz dedikált, autogrammal ellátott fényképe, egy bőrfedélű füzet, amely Busteni-ből van keltezve és a volt államtitkár politikai feljegyzéseit tartalmazza, ama bizonyos chiffrakulcs és több párisi személyiség pontos címe. Nyilvánosságra bocsátották az extrónörökös által a pártvezérekhez és Bratianu Jonel miniszterelnökhöz intézett leveleket, valamint Lupescu asszonynak szüleirez címzett és Manoilescunál megtalált levelét is.

Az első benyomás, amelyet e levelek megtekintése kelt, az, hogy míg a pártvezérekhez írt levél kék, addig a miniszterelnökhöz intézett levél fekete tintával van írva. Az „Universul” és a „Dimineața”, valamint az összes bukaresti lapok kivétel nélkül közlik e két levelet teljes terjedelmében. Ime, alább reprodukáljuk Lupescu asszony levelének egyes részleteit:

Lupescu asszony levele

„Szeretetteim, máától kezdve a Frederic Passy 15. szám alatt lakom, Neullyben. Bárki is kérdezné, mondjátok csak azt, hogy a magam akaratából váltottam meg lakásomat. M. ur (Manoilescu), a

GRAMOFONLEPAGE

levél átadója, bővebb részletekkel fog szolgálni erre vonatkozólag. Ne nyugtalankodjatok és hogy én ismerem a ti Uratok és mindnyájunk urával szembeni érzelmeiteket, akik szeretjük hazánkat, kérlek, hallgassátok meg figyelemmel Manoilescu urat.

Kérlek, vigyázzatok, mivel álltok szóba, még akkor is, ha azt állítja, hogy tölem jön. Nem messze új lakóhelyetektől egy detektív lakik, aki igyekezni fog a szolgálatteljesítéssel barát-ságot kötni. Tehát: „Elővigyázatosság.”

„En soha senkit sem támadtam meg”

A Károly extrónörökös által Bratianu miniszterelnökhöz intézett levél lényegileg ugyanazokat tartalmazza, amiket Károly a többi pártvezérnek írt. Egyetlen bekezdésben van mindössze eltérés, amelyben a trónörökös a következőket írja:

„Egy újabb nyilatkozatban, amely ugy a külföldön, mint a romániai lapokban megjelent, személyileg megtámadott engem és valótlanságokat állított rólam, holott én soha senkit sem támadtam meg, ha erre meg is volt minden emberi jogom.”

Csak 50 védőt engedélyeznek

Lapzártakor jelenti a Rador: Ma délután lezárták Manoilescu védőinek listáját. Összesen 110 védője lesz a volt államtitkárnak. A második hadtest parancsnoka és Nicolescu tábornok ma megvizsgálták a Manoilescu-ügy tárgyalástermet és megállapították, hogy összesen 110 hallgató számára van csak hely. Ennek következtében megtiltották nők bejvetelét és fényképezésük működését is. Csak 50 védő és 60 újságíró fog a tárgyaláson résztvehetni.

Beethoven Simphonikák
Beethoven Quartettek

Edisonnál

Női

felöltők és ruhák

Reiner áruházban, Cluj

Dus választék. Külön méreetsztyál
Calcea Regele Ferdinand No 9. (Wesselenyi-u.)

Butor-

árleszállításra

határoztuk el magunkat, hogy üzemünk munká-
sait foglalkoztat-
hassuk, ha tehát
Bösendorfer, Stingl, Wirt, Productiv-
genossenschaft
és Hoffmann
és Hoffmann
pianinót, zongorát

akar vásárolni, ne sajnálja az utat
Marosvásárhelyre és tekintse meg

Székely és Rétí

butorgyár rt.

hatalmas raktárait. Hitelképes egyéneknek ked-
vező fizetési feltételek.

Egy férfi ruhára

való 142 cm. széles sző-
vet, komplett hozzávaloval 1350 lei.

Szabó Jenő divatáruházában
C L U J

STANIOLLEPAGE

A „Familia” kenyér legjobb, legolcsóbb, mindenütt kapható

edett rium

ton egy telje-
rű épületkom-
higiéniái kul-
dását. A Park-
belgyógyászati
ez az új épü-
relése, előkelő-
ekedni fog a
ragyogóbb ha-

y ilyen, a mo-
mányaival fel-
a mai meg-
egtalálhatják a
eit.

Románia leg-
szerelt fürdője,
fogja vissza-
hely a hidro-
gja szolgálni a
nyelre a ma
an megőrlött
szüksége van.
a szolgálni a
ását is.

ak mondani,
ett Park-sza-
gyobb gyógy-
et fog kivívni
egész Romá-
ogy a higie-
magában meg-
improduktív
szervez az
minden egyes
a-számba fog
a közegész-
gasabb fokra
ben a klini-
i, amely le-
szisztematikus
és a legpreci-
ló terapiát.

umban jelen-
yre növekvő
zet igazgató-
a Románia-
menő rádium-
mindezeideig
itteni a be-
összeget kel-
mint itten.
nyal a rákos
ben és Romá-
ognak felmu-

t irányítását
igazgató fő-
rtani, akinek
es működése
i a legválsá-
volt mind-
ben már-már

va már tető
szempontból
usabb épüle-
lkei a tavasz
ítve s külön
szanatórium
nő fekvésü,
onyos, hogy
s helyet fog

390
295
198
ő
ában

Telefon 4-79

A kamara mai ülésén Duca erélyesen védelmébe vette a cenzurát

(Bucuresti Bukarest, november 9. A kamara mai ülését Saveanu elnök nyitotta meg délután 3 órakor. Napirend előtt Madgearu Virgil tiltakozik a katonai cenzúra életbeléptetése ellen, mert az alkotmányellenes.

Duca belügyminiszter kifejti, hogy a semmitörvényesség megállapítása szerint a cenzura az alkotmánnyal összeegyeztethető, majd megállapítja, hogy a lapok nem tettek eleget ígéreteiknek, hogy nem fogják megvitatni a törvényekkel szembehelyezkedő kérdéseket. Teljes felelősséget vállal a cenzura életbeléptetéséért.

Madgearu ismételtén kijelenti, hogy a cenzura sérti az alkotmányt és a sajtószabadság nevében tiltakozik az ellen.

Stelian Popescu igazságügyminiszter kéri, hogy a rendtörvény kiegészítéséről szóló törvényjavaslatra mondják ki a sürgősséget.

Florea földmívelési iskola felállítását kéri

Halmiban.

P. Joanitescu a katonai igazságszolgáltatás reformját kívánja, majd személyi kérdésben védekezik Duca gyanúsításai ellen.

Duca belügyminiszter kijelenti, hogy a holnaputáni ülésen majd beterjeszti bizonyítékait Joanitescu külföldi revékenységéről.

Luncescu szintén személyes kérdésben védekezik az ellen a vád ellen, hogy kommunista listán vállalt jelöltséget.

Ezután az egyesadóról szóló törvény előadója, Jonescu referálja a javaslatot.

Popovici Mihály pénzügyi demagógiával vádolja a liberális pártot, mert a javaslat nem csökkenti az adókat.

Madgearu is bírálata alá veszi a törvényjavaslatot, majd hosszasan ismerteti a kormány pénzügyi politikáját, rámutatva annak súlyos hibáira.

ezer örmény. Szófiának 531.207 lakosa van, ezek között 21.794 zsidó. A zsidóság nem annyira az intellektuális pályákon helyezkedett el, mint inkább a kommersziális és főleg a kisipari pályán. Szófiában 64 zsidó ügyvéd él, 48 orvos, 16 gyógyszerész, 6 építész és 7 gépészmérnök. A többi túlnyomó részben vállalkozó, kereskedő, magántisztviselő, cukrász, bádogos, cipész, droguista, borkereskedő, asztalos, zsellér és nagyon sok a fuvaros.

(Moise H. Benaroya)

Amilyen különös ember indította meg a zsidó népi mozgalmat, Jozsef Marco Baruch, úgy az új generáció is egy fölötté érdekes ifjútól kapta a zsidó munkára való impulzusokat. Moise H. Benaroya, aki most harmincéves, 1910-ben kezdett dolgozni a zsidó ügy érdekében.

Mint fiatal diák állott ki a fórumra, szervezett, agitált. 1914-ben jelent meg első jelentékenyebb cikke, „A zsidó nemzetben rejlő energiák”-ról, ami az ország zsidóságának figyelmét ráterelte az ifjura, aki Wolfsohn, a világszervezet elnökének halála alkalmával Filipopelben hatalmas beszédben méltatta nemcsak az elhunytat, hanem a zsidó reneszánszt. A fiatal diákot nagy sikerei újabb munkára ösztökölték. 1919-ben „Mispal” címen lapot szerkeszt, majd Palesztinába utazik és benyomárait egy értékes kötetben összegezi. 1922-ben a bolgár sajtóban hívja föl az ország közvéleményét a zsidó újjáéledésre és 1923-ban már bevéleltetik az ország cionista központi bizottságába. Később Konstantinápolyba kerül és ott is a szefárd zsidók között agitál a zsidó újjáéledés érdekében. Hét hónap óta ő, a fiatal fiskális, elnöke a nagy szófia cionista szervezetnek.

Közben nagyon érdemes nevet szerzett magának a bolgár irodalomban is nagy bolgár írók méltatásával. Agilis, sokoldalú ember, aki fiatalos energiáival és mozgalmasságával nem tűri a tespedést. Még azt a keveset sem, ami most a krízis miatt átmenetileg meglasztotta a zsidó munkát.

Jelszava: Lömaan Cion lo echse, ulmaan Jerusolajim lo eskot. (sz. i.)

Hogyan lett Bulgáriában népközség a zsidó hitközségből?

A meggyaporodott hitközségi adó. A cionista szervezet fiatal elnöke

Szófia, november elején

A bolgár zsidóság a Keren Hajjeszód ügyét olyan komoly és nagy ügynek tekinti, mint akármelyik ősi szokásjog és megszentelt hagyományon alapuló intézményünket. Amikor a hitközségek már teljesen a zsidó népiesség felé voltak orientálódva, meg lehetett pedzeni az eszmét, hogy a Keren Hajjeszód-járulékokat kebelezzék bele a kötelező hitközségi adókba.

(A kultuszadó)

Közbevetőleg meg kell említeni, hogy Bulgáriában nincs legálisan kötelező kultuszadó. Azonban a hitközségek olyan retorzióval tudnak élni azok ellen, akik kivonják magukat a zsidó közéleti járulékok fizetése alól, hogy nagyon kevés embernek van kedve ezen a ponton takarékoskodni. Aki nem fizeti adóját (amely mindig méltányos és mindig arányban van a zsidó teherviselő képességével) annak a hozzátartozóját a Chevra nem engedi eltemetni, annak a gyerekén cirkumciziót nem hajtanak végre, az nem kap házassági kidusint, sem ő, sem gyermeke, sem unokája, mindaddig, amíg a községi adót ki nem fizette.

Nem ment simán és nem minden hitközségben sikerült keresztülvinni ezt a reformot és most az általános gazdasági depresszió idején nem is nagyon forszírozzák. Dr. Albert Romano, a filippeli zsidóság egyik kiváló kulturájú vezetője mondotta e tárgyról e sorok írójának:

(A zsidó hitközség hivatása)

— A háboru után a zsidó népi mozgalom nekilendülése mindenféle új gondolatokat termelt. A mi eredeti elgondolásunk az a régi igazság volt, hogy a zsidó hitközség alapján a zsidó népiesség konzerválódja. Mindez tehát, ami ezt a célt elősegíti, tartozéka a hitközségi életnek. Erec Jisráél pedig, akár a zsidó központi kultúra, akár a hontalan zsidók letelepedése, akár közjogilag biztosított otthonunk szempontjából nem szakítható ki a zsidóság legfőbb közösségi életéből, a hitközségből.

— Nekünk nem arra való csak a hitközség, hogy chachamjainkat, kántorainkat, moheljeinket fizessük, nemcsak a Talmud Tórákat és zsidó ismereteket terjesztő oktatási instituciókat kell fentartanunk, hanem most, hogy Erec Jisráél a népek egyetemének hozzájárulásával jogilag is a mienk, kötelességünk ép úgy támogatni az ország újjáépítését, mint ahogy kötelességünk fentartani a hitközséget. Nagyon egyszerű és átlátszó argumentum volt ez tehát amellet, hogy a Keren Hajjeszód-járulékok rovassanak ki minden zsidó hitközségi tagra bizonyos százalékos arányban. A háboru után sikerült is sokhelyütt valóra váltani ezt a gondolatot. Boldogok voltunk, hogy Bulgária, ahonnan a világ szefárd zsidóságához először szólottunk egy hatásos manifesztumban, kezdeményezője ennek az akciónak. Szinte láttuk, hogy követnek bennünket más országokban, hogy az adakozás rendszere megszűnik a Keren Hajjeszód körül, kultuszadót csinálunk e járulékokból és legkiválóbb embereink energiái felszabadulnak. Weizmannak nem kell majd Észak-amerikába és Szokolovnak nem kell Déiafrika menni gyűjtőköruttra. Az első években sok kecsgetető eredményeink voltak, később azonban az egymást követő krízises években

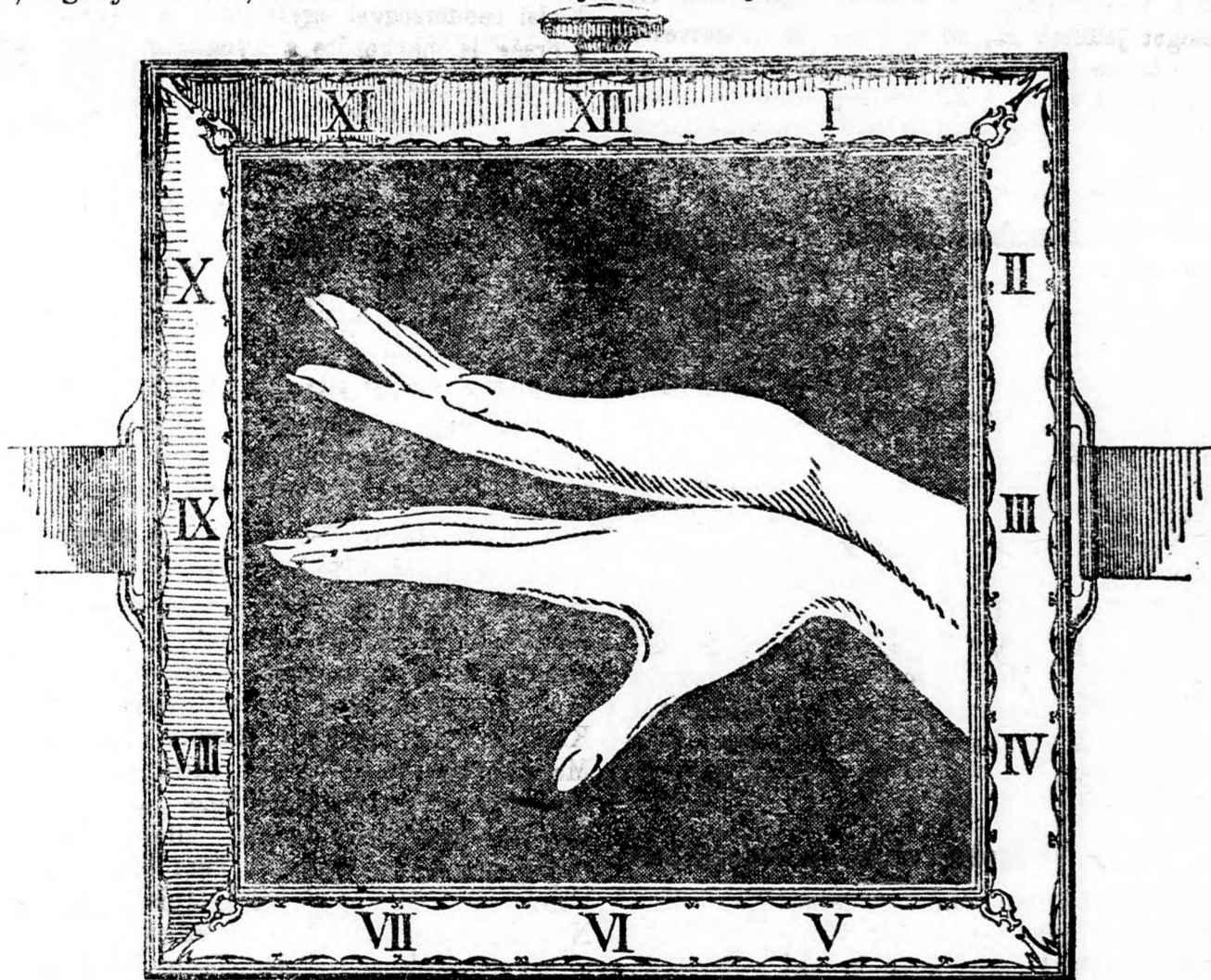
nem tudtunk megfelelő tempót diktálni. Mindazonáltal az eddig elért eredménnyel meg lehetünk elégedve.

— És az ellenzék hogyan viselkedik e kérdésben?

— Az ellenzék vagy behődött, vagy nem fizetett. Voltak denuncianshajlamu ellenzékiek. Ezek a hatóságokhoz fordultak. Akik azonban zsidó belügynek tekintik a Keren Hajjeszód és a kultuszadó közötti kapcsolatot, a denunciansokot udvariasan elhárítják maguktól.

(Hány zsidó él Bulgáriában)

Bulgária lakossága a legújabb népszámlálás adatai szerint így alakul: Bolgár nemzetiségű: 3,520,000, török: 470,000, zsidó: 48,923, görög: 42,000, cigány: 12,000, román: 8000 és néhány

A kezek mysteriuma.

A kezeknek nincsen titka az előtt, aki tud belőlük olvasni. A hozzáértő játszva kiolvassa belőlük, amit az arc játéka elhallgat. Mindent elárulnak, csupán a kort nem. Állandó ápolás mellett azonban fiatalok maradnak. Vajon nem ez-e a kezek legnagyobb rejtélye?

Fiatalon és szépen tartja meg a kezét sport és szorgalmas házimunka mellett is az Elida arckrém. Alabástromszerű szinezést ad a bőrnek, megóvja a levegő és anap túlerős behatásai ellen. Elida arckrémmel való rendszeres ápolás mellett kezeink fiatalok és szépek maradnak.

ELIDA ARCKRÉM

A Balfou munkálatait családásaink száműzetésün képezi, mert világ nemzet zeti igényein Szivem

borongós lon tak és mi h lánának ideje utolsó éveibe szervezetnek egyedül Cha volt a szerve látása szerin tottam azt a belátása sze tam Weizma zet vezetőség Londonba. K Szokolow és ben dr. Weiz tott, hogy az zabb problé bizottságnak megtartott renden levő fölötté érde hol fekszenek jó lenne kin nemzeti köny emlékművel

Később e hogy a hivat Weizmann t azonban tová akkor, amiko tottuk a kor bizottságot je ha nem is re formulánkat mányának. A toztattuk me tozások meg azonban tud keveset törö

Egy alka gyogó szemel és így szolt:

— Ime, Az a köz ráció" néven előbb vette nekem megm Micoda ményünk mé

A közöttü csak egy dol alkalmas me napokon.

Az emlit jövő nehézség néhány szóba arab-kérdést egyikét. Ere jelentette, ho het veszélyt, ázsiaiakkak, nek tekint.

Ilyen fan Ez azont

előtt történt a bizonyos lo tiszteletére re litikus is res lani. Egyike taik ismertü zelket prof szövetségben örmények sz kell, hogy ur ö tartományá Örményország

Hogyan jött létre a Balfour-deklaráció

A palesztinai „Dawar“ című napilap a Balfour-deklaráció tizedik évfordulója alkalmából közli Achad Haamnak, a nagy zsidó filozófusnak alábbi posthumus írását.

A Balfour-deklaráció történetét és annak előmunkálatait még mindig nem irták meg. Későbbi csalódásaink ellenére is ez a deklaráció hosszú száműzetésünk után mégis a világítótornyot jelképezi, mert hiszen első ízben történt, hogy a világ nemzeti elismerték nemzeti létünket és nemzeti igényeinket Palesztinára.

Szívem megremegett, ha visszaemlékszem ama borongós londoni napokra. A remények nagyok voltak és mi hűséggel hittük, hogy eszméink realizálásának ideje elérkezett. Így volt ez a világháború utolsó éveiben. Londonban akkor a cionista világ-szervezetnek még nem volt hivatalos képviselője, egyedül Chaim Weizmann — aki akkor még nem volt a szervezet vezetője — cselekedett saját belátása szerint. Minthogy pedig abnormálisnak tartottam azt az állapotot, hogy egyes ember saját belátása szerint cselekedjen mindent, azt javasoltam Weizmannnak, hasson oda, hogy a világ-szervezet vezetősége részéről valaki Oroszországból jöjjön Londonba. Kis idő múltán meg is érkezett Nachum Szokolow és az azóta meghalt dr. Tschlenov. Közben dr. Weizmann egy magánjellegű komitét alakított, hogy annak tagjaival megtanácskozza a nehezebb problémákat. En is tagja voltam annak a bizottságnak és jól emlékszem a cionista-irodában megtartott tanácskozásokra. Megvitatottuk a napirenden levő kérdéseket és az ülések jegyzőkönyvei főleg érdekesek voltak. Fájdalom, nem tudom, hol fekszenek ezek a jegyzőkönyvek. Mindenesetre jó lenne kinyomozni és átadni őket a jeruzsálemi nemzeti könyvtárnak. Mert nagy történelmi értékű emlékművel gyarapodna.

Később ez a komitét önmagától feloszlott, mint-hogy a hivatalos vezetők már Londonban voltak és Weizmann tudott velük tanácskozni. En magam azonban továbbra is résztvettem a munkában akkor, amikor az általunk kívánt formulát átnyújtottuk a kormánynak. A formula megszövegezésére bizottságot jelölték ki, ebben én is résztvettem, ha nem is rendszeresen. Ha jól emlékszem, a mi formulánkat egy brosúrában nyújtottuk át a kormánynak. A brosúrát nyomtatásban háromszor változtattuk meg. Ha nem tévedek, mindezek a változások megvannak az irattárban. A kormány azonban tudvalevőleg saját formuláját írta alá és keveset tördött azval, amit mi követeltünk.

Egy alkalommal, éjfél felé dr. Weizmann ragyogó szemekkel jött hozzám egy darab papirossal és így szólt:

— Ime, itt van!

Az a közölkés volt, amit azóta „Balfour-deklaráció“ néven ismerünk. Weizmann néhány órával előbb vette kézhez és sietett, hogy publikálása előtt nekem megmutassa.

Micsoda fölségesen szép napok voltak! Reményünk mézeshetei!

A közöttünk uralkodó optimizmus jellemzéseken csak egy dolgot akarok megemlíteni, amely egyedül alkalmas megvilágítani hangulatunkat azokon a napokon.

Az említett Komitét egyik ülésén szó volt a jövő nehézségeiről. En a nehézségeket összegeztem néhány szóban és természetesen megemlítettem az arab-kérdést is, mint a legnehezebb problémák egyikét. Erre az ottlévők közül egy kiválóság kijelentette, hogy ez a kérdés számunkra nem jelenthet veszélyt, mert az angol kormány az arabokat ázsiaiakkal, bennünket pedig európai kultúrebereknek tekint.

Ilyen fantáziákban és álmokban éltünk akkor. Ez azonban a Balfour-deklaráció megjelenése előtt történt jó idővel. És amikor megjelent, azon a bizonyos londoni gyűlésen, amelyen a deklaráció tiszteletére rendeztek és amelyen néhány angol politikus is résztvett, már más hangokat lehetett hallani. Egyike azoknak, akiket mi a cionizmus barátainak ismertünk, beszédében kifejtette, hogy a közkelet problémájának megoldását egy hármasszövetségben találjuk: az arabok, a zsidók és az örmények szövetségében. Ez a három nép mindegyike kell, hogy uralkodjék saját országán: az arabok az arab tartományaikban, a zsidók Júdeában, az örmények Örményországban.

És ha látom, hogy a szerencsétlen örmény népmilyen sorsra jutott és hogy milyen helyzetben él, nem tudom elfojtani magamban a keserű kacagást, amely kitér belőlem és azt mondom magamban:

„Ha én, mint sokan mások, tudnék vigaszt találni mások szenvedéseiben, akkor csak az örményekre kellene tekintenem, hogy saját szenvedéseink fölött megvizsgálódhassam.“

A tábla is egy évre ítélte Dick Jakabot, de más indoklással

(Cluj-Kolozsvár, november 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőtt tárgyalta a kolozsvári ítélőtábla mint felelbbviteli fórum Dick Jakab közismert kolozsvári nagykereskedő bűnpörét, akit ezelőtt egy esztendővel a törvényszék egyévi fogházra ítélte. Az ítélet annak idején nagy feltűnést keltett, amál is inkább, mivel jogászörökben felmentő döntést vártak. A mai tárgyaláson a kereskedelmi pörök tipikusan bonyolult képe tárult elénk s a táblai döntésnek a törvényszék ítéletétől való eltérő indoklása feltűnően jellemezte igazságszolgáltatásunk mai szétförgöcsölségét.

A Dick Jakab cég, mely egykor oly nagy szerepet vitt Erdély kereskedelmi életében a koronabeváltás idején óriási készleteket halmozott fel raktárában. A „Molo“ nevű bécsi cégtől többmillió lej értékű árut vásárolt, részben készpénz, részben különböző lejáratu váltók ellenében. Dick Jakab az áru eladásával párhuzamosan kifizette a lejárt váltóknak egy részét, de a súlyos pénzügyi krízis beállta után a váltókat már nem állt módjában pontosan rendezni.

A „Molo“ cég, hogy fizetésre kényszerítse Dick Jakabot, bizományi szerződés elfogadására bírta rá anélkül, hogy az árukészletről leltárt vettek volna fel. Később a bizományi szerződést áruletéti szerződésre változtatták s a kényszerhelyzetbe került Dick kötelezte magát az árut hat hónapon belül,

vagy kifizetni, vagy visszajuttatni. Dick ezután is érvényesnek tekintette a „Molo“ cégnek adott váltókat és annak ellenére, hogy az áruletéti szerződés felmentette ez alól, továbbá folytatta a váltók rendezését.

Amidőn lejárt az áruletéti szerződés, a „Molo“ cég élni kívánt szerződéses jogaival. Minthogy Dick Jakab nem tudta a „Molo“ követeléseit teljesíteni, a bécsi cég bűnvádi feljelentéssel fenyegette meg a kereskedőt. Dick erre brassói sógorának garanciáját ajánlotta föl. A Molo azonban ennek ellenére is beadta a büntügyi feljelentést, melyben bizományi letét sikkasztással és csalással vádolta meg Dick Jakabot. A család vádját a feljelentő azzal indokolta meg, hogy Dick félre akarta vezetni őt a garancia följajánlása alkalmával, mivel Dicknek brassói sógora vagyonát még a világháború alatt gyermekeinek nevére vette.

A törvényszék annak idején elejtette a család vádját és bizományi letét elikkasztásáért Dick Jakabot egy évi fogházra ítélte.

A mai tárgyaláson dr. Suciu Joan védőügyvéd beszéde után a tábla Haupt-tanácsa elejtette a bizományi letét elikkasztásának vádját, ellenben csalásért egy évi fogházra ítélte a vádlottat.

Dick Jakab, aki különben szabadlábon van, a Kuriához felebbezett.

A magyar kötvényhamisítás ügyében az utódállamokra is kiterjesztették a nyomozást

A panama méretei kiszámíthatatlanok. A magyar kincstár kára már eddig is 100 ezer aranykoronára rug

(Budapest, október 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kötvényhamisítási panama ügyében a párisi rendőrséggel egyidejűleg a magyarországi rendőrség is megkezdte a nyomozást abban az irányban, hogy Blumensteinnek, kik segítettek a pesti tözsdén manipuláció végrehajtásánál és jelenleg kik az exponensei. A rendőrségi nyomozás meg akarja állapítani, hogyan sikerült a szigorú határellenőrzés ellenére Magyarországból kicsempészni a nagymennyiségű kötvényeket. A nyomozás eddigi eredményéről a rendőrség semmi jelentést nem adott ki, de valószínűnek tartják, hogy Budapesten is lesznek letartóztatások...

A „Matin“ által kipattantott magyar állampapír lebélyegzési ügy egész Európára kiterjedt s mint a párisi rendőrség megállapította, egész bünszövetkezet áll mögötte.

Ugy vélik, hogy a hallatlan nagy panama méretei szinte kiszámíthatatlanok.

Az ügyvel kapcsolatban Blumensteinon kívül két orosz állampolgárt is letartóztattak. Valószínű, hogy az ügyet még sok cinkostárs részvétele komplikálja, akik a csempészes körül raffinált manővereket hajtottak végre. Valószínűnek látszik, hogy nemcsak Magyarország kárára történtek hamisítások,

hanem a banda működési körébe vonta az összes utódállamokat, amelyek között a magyar-osztrák háború előtti tartozások megoszlanak.

A nyomozás ennél fogva egész Európára kiterjed, miért is a párisi rendőrség erősen titkolózik.

A magyar kincstár kára már eddig is szinte felmérhetetlen, mert hiszen csak a Franciaországnak juttatandó kamatszolgáltatás összege 100 ezer arany koronára rug.

Páris, nov. 9. A Havas-ügynökség és a „Matin“ jelentései szerint a magyar kötvényhamisítók, mielőtt Franciaországba jöttek volna, előzetesen Londonban, Berlinben és Belgiumban dolgoztak. A párisi rendőrség Blumensteint éppen akkor tartóztatta le, mikor a vonatra akart szállni, hogy Bécsbe utazzék.

Korányi párisi követ elmondotta, hogy egy névtelen levélró jelentette fel Blumensteint, akitnek Blumenstein felajánlotta együttműködését, hangsúlyozva, hogy az ügybe be van avatva egy a

francia, mint a magyar titkos rendőrség. A magyar rendőrség részéről Zdeborski vezeti a nyomozást Párisban.

Budapest, november 9. Megállapítást nyert, hogy a magyar állampapírokat hamisító Blumenstein néhány hónappal ezelőtt 6 millió aranykorona névértékű kötvénytételt bélyegzetetett le Párisban. A tétel Csehországból származott, oly módon, hogy a csehszlovákiai szabad piacokon összevásárolta az aranyjárdékkötvényeket, mikor pedig a volt monarchia adóságainak felosztása az utódállamok között megtörtént, kiderült, hogy Csehország a részeseadás arányánál többet vásárolt össze azokból.

Ezt a többletet szerezte meg Blumenstein rendkívül alacsony áron, amelyeket azután francia bélyegzővel bélyegzetetett le, amelynek folytán annak ára 32 aranypercentre emelkedett,

tekintettel arra, hogy az innsbrucki és prágai szerződések az utódállamokat 32 százalékos valorizációra kötelezik:

Ettől fogva Blumenstein mindentűn vásárolt kötvényeket, amelyekről vegyszerrel távolította el az utódállamok bélyegzőit.

Blumenstein munkáját Bécsben kezdte meg és berlini expozitúráján keresztül, Párisba csempészte a kötvényeket.

Hölgyeim! A téli szezon most kezdődik nyulszőr és velour-ujdonságokkal. Ujból érkezett

5000 drb. Ára 200 lei,
és a legdrágább

280 lei.

CARMEN

kalapszalon, Cluj, Cal. Victoriei 4. (Kossuth L.)

Legujabb legolcsóbb legjobb a **Hygienia** kelme-festő és vegytisztító üzeme Str. Cotița (Dávid F.-u.) **1.**

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdelyi es bannag...
 dóság napilapja.
 Szerkesztők: Giszkaiai Janos es dr. Marton Erno
 Felelős szerkesztő: Marton Erno.
 Es Uj Kelet cikkeinek utannyomását csak a...
 megjelölésével engedjük meg.

Csütörtök
 5638. Chesván 15.
 1927. nov. 10.

— Miklós herceget tábornokká léptették elő. Bukarestből jelentik: A miniszterelnök tegnap a király névnapja alkalmából Elena anyahercegnének átnyújtotta a kormány szerencsekívánatait. Miklós királyi herceget ez alkalomból tábornokká léptették elő. A „Lupta“ jelentése szerint a király névnapja alkalmából a régens tanács tagjai Károly király nyakláncával, a legnagyobb polgári érdemrenddel tüntetik ki.

— Kik vehetnek részt a „Studió“ szombat esti irodalmi perén? Az az érdeklődés, amely a „Kolozsvári Studió“ szombati irodalmi perét megelőzi, arra indította a „Studió“ vezetőségét, hogy bizonyos szabályokat állapítson meg a per technikai levezetésének megkönnyebbitésére. A irodalmi per anyagát Wells: „William Clissold világa“ című nagy regénye képezi. A per formájához, de nem lényegéhez tartozik az, hogy bíróság formát választott a „Studió“ vezetősége. Ez a bír-

Blatt Angol pulover L. 590
 férfi és női
Blatt áruház Cluj

ség semmiben sem akarja befolyásolni bárkié is a véleményét a regényről s az abban foglaltakról. Éppen ezért regisztratív szervnek van szánva, ítéletet nem fog mondani, hanem rábizza a tanak vallomására azt, hogy rájuk milyen hatást tett Wellsnek ezen korunk minden aktuális problémáját érintő nagyterjedelmű elmefuttatása. A feliratkozott tanakon kívül mindenkinek joga van az irodalmi per kezdetén, szombaton, 12 óra este a Kereskedelmi és Iparkamara nagytermében tanuként jelentkezni s az irodalmi per bírósága módot fog keresni arra, hogy véleményt mondó tanúságát a per anyagába beiktassa. Az irodalmi per kezdeti pontban félkilencre van megállapítva.

* **Crep De Chine** métere 590 lej, a Gólya Áruházban.

— Beszámoló az olaszországi fascista párt működéséről. Rómából jelentik: Az olasz fascista párt nagytanács ülésén Turatti, a fascista párt főtitkára részletesen beszámolt a párt működéséről. A beszámoló szerint a párt tagjainak száma 29 ezer 576 férfi, 76.346 asszony, 19.321 leány, 128.437 fia és 8854 egyetemi hallgatója van. A pártból 2000 kisebbrangú vezető-tagot és 30 ezer nagyobb rangú vezető-tagot kiutasítottak a tisztító munkálatok alkalmával. A pártba való újabb felvétel továbbra is szigorúan tiltva van.

Jön a tél, kezdődik

a tánc, a zene. Kottát gyorsan és a legolcsóbban az ország legnagyobb szaküzlete, **MORAVETZ**, Timisoara szállít. Jegyzékek ingyen.

Friss norvégiai

csukamájolaj

már megérkezett. Teljesen íztelen és szagtalan, csaknem olyan, mint a sardínia olaj. — **1 üveg ára 50 lej** 4 üveg rendelésnél a portót nem számítjuk fel. Leírást ingyen és bérmentve küldünk, ha egy lev. lapon pontos címét közli. Főraktár: dr. Biró gyógyszer-tár, Cluj

— **Gajda lefokozása még nem jogerős.** Prágából jelentik: A csehszlovákiai napisajtót a „Vecerni List“ híradása nyomán tegnap bejárta az a hír, hogy a nemzetvédelmi minisztérium fegyelmi bizottsága helyben hagyta Gajda lefokozását és hogy Gajdát teljesen megfosztották nyugdíjától. A Vecerni List-nek ez a híre ebben a formában nem felel meg a valóságnak. A fegyelmi bizottság ugyanis tényleg megkezdte e napokban a Gajda-pör tárgyalását, azonban ez a tárgyalás még a mai napig is tart. És hátra van még a vád- és védőbeszéd is. Ha tanukihallgatást is elrendelnék, úgy a tárgyalás még legalább 8—10 napig is el fog tartani és csak azután fog sor kerülni az ítéletre.

Összes butorszükségletét

mélyen leszállított árban szerezheti be **Lampel** butorraktárban, Cluj, Reg. Maria 34.

— **Nyomozás közben meggyilkoltak Nagyvárad közelében egy csendőrmestert.** A nagyváradai csendőrszázalóhoz ezelőtt egy héttel megdöbbentő gyilkosságról tettek jelentést. Tamás Péter csendőrmestert, aki egy bűnyügből kifolyólag nyomozást tartott a Nagyvárad melletti Feketetábor községben, meggyilkolva találták a falu határában. A megindított nyomozás során megállapították, hogy Tamás őrmestert két álarcos ember támadta meg s miután saját fegyverét elvették tőle, kétszer reá löttek majd a puskaszorronyal átdöfték a mellét. Eddig tizenegy gyanúitottat állítottak elő, akiknek a kihallgatása még folyik.

* **Kabát plüschök** 590 lejtől, a Gólya-Áruházban.

— **Hogyan oszlik meg az államok hajóépítési statisztikája az 1926—27-iki pénzügyi évben.** Rómából jelentik: Az 1916—27-iki pénzügyi évben a világ hajóépítési statisztikája a következőképpen oszlik meg: Nagybritánia 189 hajót épített 533, Olaszország tizenhatszáz 128 ezer, Hollandia huszonkilencet 70 ezer, az Unió huszonháromat 40 ezer, Németország hetet 46 ezer, Dánia hetet 33 ezer, Franciaország tizenegyet 30 ezer, Japán tizet 20 ezer, Spanyolország négyet 15 ezer tonna ürtartalommal.

Kötött divatkabát 485

mindenszínben lei
Blatt-áruház CLUJ

— **A szovjet 3000 lovat akar vásárolni Magyarországon.** Bécsből jelentik: Oroszország bécsi kereskedelmi képvisellete bejelentette, hogy a szovjet részére 3000 lovat szándékozik vásárolni Magyarországon, darabonként 135 dollár kifizetéssel. A magyarországi orosz monarchisták tiltakozni akarnak az ellen, hogy Magyarország lószállításokat eszközöljön a szovjet részére.

— **Egy lopással vádolt budapesti esztergályos dühöngeni kezdett a tárgyalóteremben.** Budapestről jelentik: Lettel Ödön esztergályos ma szőnyeglopással vádolva állott a budapesti büntetőbíróság előtt. Amikor a bíróság megkezdte kihallgatását, Lettel egyszerre az asztalt kezdte csapkodni, mire kivezették a teremből. Amikor a folyosóra értek, Lettel meztelenre kezdett vetkőzni, majd a fogházőröknek esett, ordítva ragta, harapta őket. Végül is kényszerzubbonyal fekeztek meg.

— **Sztrájk készül a berlini fémiparban.** Berlinből jelentik: A berlini fémipar sztrájk előtt áll. A munkások 15 százalékos bérjavítást követelnek, amit a munkaadók visszautasítottak. A jövő héten minden valószínűség szerint az összes üzemekben megáll a munka. A telefongyár részvénytársaság 1500 munkása tegnap kimondotta a sztrájkot és reggel már nem állott munkába.

KOTTALEPAGE Kérjen jegyzéket

Egy női ruhára való **L 165**
mintás szövet
 Egy ruhára való **L 235**
kockás szövet

Szabó Jenő
 divatáruházában, Cluj

— **Megoperálták dr. Rosenberg Mórt.** Kolozsvár egyik közszeregetben álló orvosa, dr. Rosenberg Mór a napokban rendkívül súlyos operáción esett át. A műtétet a Park-szatóriumban dr. Mátyás Mátyás, a jóhírnevű gyógyintézet igazgató-főorvosa hajtotta végre teljes sikerrel. A népszerű orvos már a teljes gyógyulás útján van.

Heut ist die Käte...

a legújabb világsláger! Minden cigány nyuzza! Kottája 36 lei, mindenütt kapható.

— **A „Korunk“ új száma.** A „Korunk“ új száma több érdekes cikkben Amerikával foglalkozik. Reményi József az Amerikában élő kitérő magyar író a Bevándorló lélektana cikkében évek hosszú során át folytatott tanulmányai konkluziójaként megállapítja, hogy az amerikai bevándorló életében kettős tragikum tapasztalható: Egyrészt nem kapcsolódik bele Amerika kulturális életébe, tehát ghetto-életet él, másrészt tehetetlen a gyermekkori emlékek parancsával szemben, ezért végig megmarad idegennek s lelke benső felével a régi hazában él. H. G. Scheffauer, a nemrég tragikusan elhunyt amerikai német író, a legújabb és legérdekesebb amerikai regényirodalmat ismerteti Amerikai naturalizmus c. cikkében. S egyik legkitérőbb modern amerikai elbeszélőtől Scherwood Andersen-től mindjárt be is mutat egy mélyenszántó, érdekes zamatu elbeszélést. Sebők Zoltán Boucherot nagy port felvert tervezetét ismerteti érdekesen a tropusi tengerek energiaforrásáról való kihasználására. Kállai Ernő: Tendencmüvészet és fotográfia cikkében arra a konkluzióra jut, hogy tárgyilagos fotográfia nagyobb propagandisztikus erővel bír, mint a legfel fokozottabb művészet. Dormándi Lászlónak a Budapestben nagy sikert ért Balassa-regény szerzőjének rendkívüli nagy lélektani feszültségű elbeszélése s Leonhardt Frank regényének, a Polgár-nak folytatása tesz még gazdagabbá és változatosabbá a számot. A „Kulturkrönika“ rovatban Gaál Gábor Alexander Bernátról emlékezik meg elhunytá alkalmából, Sinkó Ervin a szocializmus és vallás sokat vitatott, de el nem döntött kérdését próbálja tisztázni, Kemény Gábor Domokosné új iskoláját ismerteti, Fábry Zoltán Domeláról, az álhéroeg-

Selyem florharisnya 98

minden színben . lei
Blatt áruház, CLUJ

ről ír, Gró Lajos a filmhíradó jövőjéről, Pap József Chesterton közgazdasági paradoxonjait álcázza le. E. E. Kisch Pavlov moszkvai professzor híres lélektani kísérleteiről számol be.

* **Mégegyszer Sacco.** Kolozsváron ugyszólván percek alatt terjedt el az a hír, hogy a Katz és Fia ruhakereskedő cégnél (Piata Unirii 10.) sacco melénnyel, vagy egész öltöny a legolcsóbb árban, de a legjobb minőségben kapható.

* **Tiszta selyem Crep de Chine,** elsőrendű minőség 790 lej, a Gólya-Áruházban.

* **Antiptysin** tüdőbaj elleni szer. Több mint 5000 gyógyult s már munkaképes ember igazolja biztos sikerét. Feltaláló Oláh Károly nagyenyői plébános ur. Engedélyezve a Román Közegészségügyi Minisztériumtól 1937/1924. Magyar szabadalom 64078—1914. Ismertető füzetet küld az egyedüli készítő: **Osváth-gyógyszertár Targu-Mures.**

ZENELEPAGE Kérjen jegyzéket

* **Figyelmeztetés!** Tudomásunkra jutott, hogy egyes fiatallemberek azon ürügy alatt, hogy a Str. N. Filipescu-i Jesivában tanulnak — házakhoz kéregetni járnak. Erre való tekintettel a Jesiva-bizottság köztudomásra hozza, hogy a Str. N. Filipescu-i Böcherjai kéregetni egyáltalán nem járnak, mert azokat a bizottság a legszükségesebbel lehetőség szerint ellátja. Azok tehát, akik kéregetés végett magukat Jesivánk Böcherjainak vallják, nyugodt lelkiismerettel elutasítandók, mivel állításuk valótlanságon alapszik. A Str. N. Filipescu 1. szám alatti Jesivath Talmud Tóra tanítézet bizottsága.

Mo

Lepa

bea benn
 Intézet t
 nak utas
 betartják
 amely 19
 felfenni
 ügyi Inté
 a kölcsön

Nem
 csomago
 zatalára,
 téleli alá
 félék a v
 százalékos
 stünek, ha
 tudnak m
 papírkere
 rült is igé
 Most azon
 krét kérés
 jövőben n
 szatinált é
 goló és ny
 a belföldi
 szükséglet
 termelnek.

Louis
 Bukaresti
 konzul, a
 a napokban
 dég tisztele
 expörtörök
 gadtatást r
 bonacég fős
 fus-cég itte
 mint nagyj
 nyolításáva

S
 és sz
 Be

Kö
 Prima és
 olcsó
 gyárrak

SZINE

Csütörtök 8 ó
 kóval, M
 let 15. s
 Péntek 8 óra
 szereposz
 szám: 9
 Szombat fél 4
 nagyon o
 gyi Istvá
 tart: Csé
 Szombat 8 óra
 val, Lászl
 let 16. sz
 Vasárnap 3-kor
 bay Ildikó
 Vasárnap 6-kor
 zatszám:
 Vasárnap 8/4-k
 Mende K
 ral Uj sze
 Sorozatsz
 Hétfő: Husvét
 nők. (Mo
 Sorozatsz
 A szín
 Szombaton
 Velencében.

Mozart 200

Lepage zeneműosztályban

ben benne vannak az összes amerikai péozir-tézetek is, amelyek a Nemzetközi Pénzügyi Intézet tekintélyét feltétlenül elismerik és annak utasításait minden körülmények között betartják. Jellemző erre Bécs városának példája, amely 1927 júniusában akart újabb kölcsönt felfenni Amerikában, de a Nemzetközi Pénzügyi Intézet svájci csoportjának tiltakozására a kölcsönből nem lett semmi.

Nem adnak többé vámkedvezményt a csomagolópapír és a nyomdapapír behozatalára. A behozatali vámtarifa 800-802 tételei alá tartozó csomagoló és nyomdapapírfélék a vonatkozó tételek jegyzetei szerint 75 százalékos behozatali vámkedvezményben részesülnek, ha ilyen papírt a beltródi gyárak nem tudnak megfelelő mennyiségben előállítani. A papírkereskedőknek és nyomdáknak néha sikerült is igénybe venniük ezt a kedvezményt. Most azonban az ipartügyi bizottság egy konkrét kéréssel kapcsolatosan kimondotta, hogy a jövőben nem engedélyez többé vámredukciót a szatínált és színezetlen, vagy színezett csomagoló és nyomdapapírok behozatalánál, minthogy a belföldi gyárak ezekből a papírfélékből a szükségesnek teljesen megfelelő mennyiséget termelnek.

Louis Dreyfus párisi román főkonzul Bukarestben. Louis Dreyfus párisi román főkonzul, a világhírű Dreyfus-gabonacég főnöke a napokban Bukarestbe érkezett. A kiváló vendég tiszteletére a romániai gabonakereskedők és exportőrök országos szövetsége ünnepélyes fogadtatást rendezett. A legnagyobb európai gabonacég főnökének bukaresti látogatása a Dreyfus-cég itteni fiókhálózatának kiépítésével, valamint nagyjelentőségű gabonatránzakciók lebonyolításával van összefüggésben.

Staniole

és színes selyempapírok

Bernát papírosáruházban, Cluj, Fótér

Könyvkötők!

Prima és olcsó angolvaszon gyárraktár LEPAGE-nál, Cluj

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZÍNHÁZ

Heti műsor

Csütörtök 8 órakor: Egy éj Velencében. (Kolbay Ildikóval, Mende Klárral László Andorral, Napi bérlet 15. szám, C. Sorozatszám: 96.)
 Péntek 8 órakor: Szép Helena. (Uj bemutatással, új szereposztással. Napi bérlet 16. szám, A. Sorozatszám: 97.)
 Szombat fél 4-kor: Bánk-Bán. (Ötödik ifjúsági előadás nagyon olcsó helyárrakkal. Poór Lilivel, Szentgyörgyi Istvánnal, Janovics Jenővel. Bevezető előadást tart: Császár Károly. Sorozatszám: 98.)
 Szombat 8 órakor: Egy éj Velencében. (Kolbay Ildikóval, László Andorral, Mende Klárral. Napi bérlet 16. szám, B. Sorozatszám: 99.)
 Vasárnap 3-kor: Vig Ózveggy. (Olcsó helyárrakkal. Kolbay Ildikóval, László Andorral Sorozatszám: 100.)
 Vasárnap 6-kor: Édenkert. (Ujdonyság 6-odszor. Sorozatszám: 101.)
 Vasárnap 8 3/4-kor: Csókos asszony. (Kolbay Ildikóval, Mende Klárral, László Andorral, Ihász Aladárval Uj szereposztással. Napi bérlet 16. szám, C. Sorozatszám: 102.)
 Hétfő: Husvét hete. (Ujdonyság először.) Utána Tudós nők. (Molière repriz. Premiére bérlet 14. szám. Sorozatszám: 103.)

A színházi iroda közleményei
 Szombaton este: Traviata-helyett Egy éj Velencében. A „Traviata” előadását közbejött be-

tegség miatt későbbre kell halasztani. Helyette szombaton este Strauss János óriási sikert aratott operettje, az Egy éj Velencében kerül színre.

Ma este és Szombaton este: Egy éj Velencében. Ma csütörtökön este másodszor adják a nagy sikerrel föllevenített Strauss János operettet az Egy éj Velencében-t. A „Keringő- király” gyönyörű zenéjű régi operettjének siker elhomályosította a modern fánkos operettnek sikerét. Erre a szinte váratlan sikerrel való tekintettel szombat estére is, kitzúzte az igazgatóság az Egy éj Velencében című operettet műsorra. Szombaton tehát nem a műsoron hirdetett Traviata, hanem az Egy éj Velencében kerül színre. A szombat esti előadást nyolckör kezdik.

Előadások kezdete: Félkilenc-órakor. A színház igazgatóságához tömegesen érkeztek a bérlő közönség köréből kérések, hogy az előadásokat emellett is félkilenc-órakor kezdjék, mert a 8 órai kezdés alkalmatlan a közönség túlnyomó részének. Mint-hogy a színház igazgatósága mindenkor a közönség kényelmét és óhaját akarja szolgálni, intézkedés történt, hogy továbbra is a régi kezdési idő tartassék érvényben. Így tehát már ma Csütörtök estétől, minden nap félkilenc órakor fognak az esti előadások kezdődni.

Szép Helena. Pénteken este Offenbach ragyogó szépségű klasszikus értékű operettje, a Szép Helena kerül színi szereposztással és új betanulással.

Csókos-asszony. Vasárnap este a diadalmas sikerű és második jubileuma felé haladó Csókos-Asszony kerül színre ez évadban először, Kolbay Ildikóval, Mende Klárral, László Andorral, Ihász Aladárval.

Broadway. Az igazgató rendezése mellett szorgalmasan folynak a jövő hét nagy színházi szenzációjának a Broadway-nak színpadi próbái.

Vége a kalapszezonnak!

Az „IDEAL”-ba elkészült 10.000 darab filz-, nyulszőr- és bársony-kalap minden elfogadható áron lesz elérhető. Reggel 8-1-ig, d. u. 3-7-ig. Reg. Ferd. 8. Átalakítás gyári áron.

WIRTH zongorák

Angol és bécsi mechanikával, vadonatúj, továbbá rörid kereszthúros, fémszerkezetű, kitűnő zongora 50.000 leieit sürgősen eladó.

ROSENBERG zongorakereskedő CLUJ Calea Victoriei No 5

No. 1938-1927.

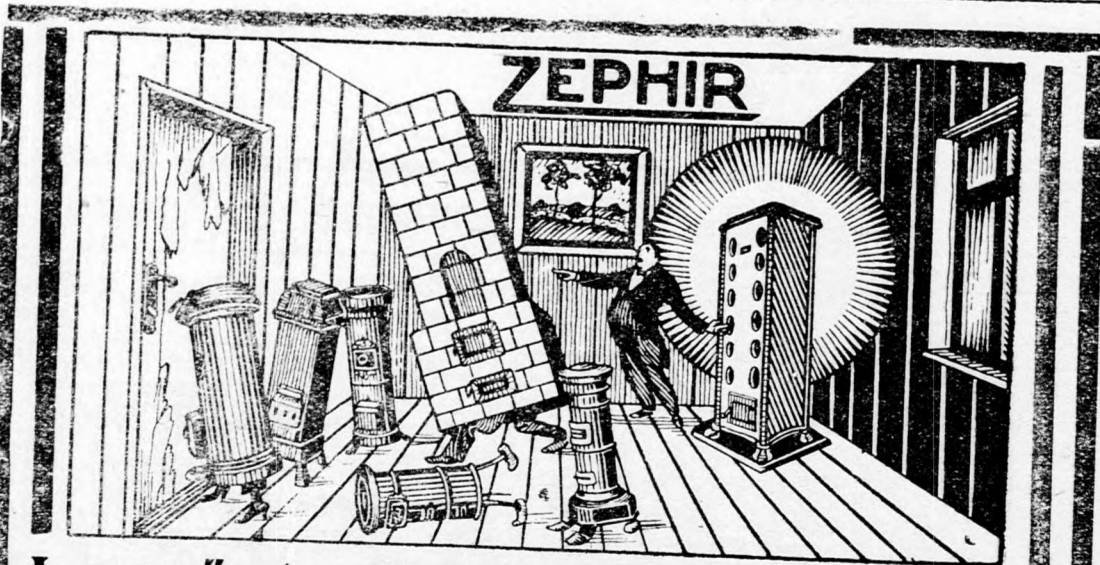
Publicațiune de licitație.

Firma „Albina” Intrepozite și Societate Comercială Anonimă vinde prin licitație publică conf. art. 306. Cod. Com. în localul său, Cluj Piața Garei No. 1. la 16 Noemvrie 1927. ora 3 p. m. în contul și detrimentul debitorului în întârziere 618-5 Kgr. semință de legume în valoarea de Lei 106.545.— însă și sub acest preț.

Reflectanții ne vor depune drept gata fie Lei 10.000.— Cumpărătorul va avea să achite imediat prețul de cumpărare plus 20% impozit proporțional.

Cluj, 5 Noemvrie 1927.

Dr. Ioan Cosma
 notar public.

Legyőzte

a világ összes kályháját a szab, fatüzelésű folytonos, légfűtéses

ZEPHIR

kályha. Gyártja Szántó Dezső és Fia redőny- és kályhagyára

Oradea, Str. Marășești No 8.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5-lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelíges levelet csak úgy továbbítunk ha portóbélyeg mellékelve van. Eljegyési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Egy ruhára való

bársony 264

minden színben Lei

*Szabó Jenő divatáruházban - Cluj

Kereskedősegéd, 27 éves a rőtös és divatú szakma minden ágában jártas, megfelelő alkalmazást keres. Megkereséseket „Körmoly” jelígre a kiadóba kér.

Egy gyermek-mérleg sürgősen eladó. Megtekinthető Aesculap műszerüzletben, Str. Iorga 2.

Egy keveset használt hermelin saal olcsón eladó. Megtekinthető Szántó szücsmesternél, Str. Iorga 2

Házasságot előkelő körökben eredménnyel közvetít. Előjegyzésben különféle koru és valású hölgyek és urak. Bizony Ferenc házasságközvetítő irodája Timisoara, IV. Bul. Berthelot 21.

1 drb. alsó lepedő, prima minőségben 228
 1 ingre való zefir, 3 méter .. 117
 1 meter prima tennisz flanel .. 37

SZABÓ JENŐ

divatkülönlegességek nagyáruházában, Cluj

Előkelő családból származó, 36 éves, jó külsejű és szép lélekkel bíró hajadon vagyok. Vagyonom 2.500.000 lei és berendezés. Intelligens urak ismeretségét keresem komoly házasság céljából. Levelet teljes címmel „Téli esküvő” jelígre a kiadóba

Butor

legolcsóbban beszereshető, hitelképeseknek részlet kedvezmény.

Klein I.
 C. Reg. Ferdinand 69

Crep de chin, minden színben 650
 Legjobb minőségű tiszta selyem francia crep de chin 850

Szabó Jenő divatkülönlegességek nagyáruházában, Cluj

Sápadt, vérszegény és gyöuge gyermekeinknek adjunk a hideg évszak beálltával Egger-Emulsiót, mely a legjobb csukamájolajból készül. Kapható minden gyógyszerárban és drogueriában

Kötél, zsinag, ruhaszárító és gazdasági kötelekben állandó raktár. Ugyszintén

géphajtó- és csigaköteleket

rendelésre készülnek Dávid és Szabó kötélgyártónál. Cluj, Str. Macelarilor 8.

Hunwald

Cluj, Str. Vlahuta (volt Bólyai-u.) 3. Telefon 147

Üvegoszidó és tükörgyár. Táblatüveg raktár és üvegezési vállalat. Hibás tükrök újrafoncsorozása. 1007

Az ön költséges utazása Bucurestibe felesleges! Adler Hugo általános kereskedelmi iroda Arad és Bucuresti expositurája, minden ügyét gyorsan és megbízhatóan elintézi, szavatosság mellett. Megbízásokat átvész Adler Hugo irodája, Arad, Str. Romanului 18. — Telefon 7-97. — vagy Adler Hugo irodája Bucuresti, Str. Antim 4. emelet IV. (Lift)

Előnyös fizetési feltételek mellett nagy árleszállítás

Alexa WEISZ Elek

divataruházában, Str. R. Maria 14. (v. Deak Ferenc u.)

Mutatványárak:

120 cm. széles Scheviot szövet 1 m.	185 L.	1 m. francia flanel	88 L.
100 cm. széles gyapju szövet 1 m.	195 L.	1 m. zephir, garantált szintartó	59 L.
110 cm. széles szövet 1 m.	90 L.	1 m. zephir, garantált szintartó	56 L.
100 cm. széles cérna frottamin 1 m.	135 L.	Mosó árak métere	39 L.-től
120 cm. fehérnemű batiszt 1 m.	65 L.	6 személyes kávé garnitúra	295 L.-től
100 cm. széles brocat poupline 1 m.	190 L.	Fehérnemű vásznak	38 L.-től
1 m. flanel	39 L.		

Nagy raktár női és férfi szövetekben, selymekben, vásznakban és szőnyegekben

Előnyös fizetési feltételek

Közgazdaság

A keményfaipar komoly ígéreteket kapott a kivitel elősegítésére

Leszállítják, részben teljesen eltörlik a faárak exportvámját. Az új vasuti tarifa is honorálja a faipar érdekeit

(Cluj-Kolozsvár, november 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az UGIR központi választmánya november 11-re Bukarestbe hívta az ország összes fatermelőcégeinek reprezentánsait, hogy közös érdekeket vitassák meg a fakivitel körüli nehézségek megszüntetésére és az exportpiacok visszaszerzésére alkalmas intézkedéseket. Az értekezlet anyaga főképpen a szállítási exporttarifa és a kiviteli vámkérdése körül forog.

Az első kérdés tekintetében a jelenlegi helyzet az, hogy ez év júliusában a CFR a fűrészárak exporttarifáját a belföldi küldemények fuvardíjához viszonyítva 40—50 százalékkal leszállította, de a keményfaiparnak minden ezirányú akciója magának Bratianu Vintila pénzügyminiszternek az ellenállásán megbúsult. Ezt a kérdést most az a körülmény tette aktuálissá, hogy Teodorescu államvasuti vezérigazgató kijelentése szerint a CFR új

teherárutarifája január elsejével életbe lép és az UGIR komoly ígéretet kapott arra, hogy az új tarifa a keményfatermelők kívánságait is kellő mértékben honorálni fogja.

A kiviteli vámkérdés tekintetében a faipar idestova mástól ére folytat szivós küzdelmet a legcélszerűbb eredmény nélkül. Most ez a kérdés is döntő stádiumba jutott azzal a legutóbbi minisztertanácsi határozattal, amely elvileg kimondja, hogy az összes kiviteli illetékeket, így a faárak vámját is, legalább 20 százalékkal redukálni fogják, esetleg cikkéknél teljesen eltörlik az exportvámot.

Minden ígéretet realizálási módjaitainak megállapítására és az érdekek összeegyeztetésére hívták össze a tizenegyedik értekezletet, amelynek határozatait és felszólalásait az UGIR fogja az illetékes szakminiszterek és a CFR vezérigazgatósága elé terjeszteni.

Allamkölcsönnek kell megelőznie a romániai városok külföldi kölcsöntárgyalásait

Mit tanácsolt a Morgan-bankház Cretzeanu amerikai román követnek?

(Bucuresti-Bukarest, november 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Uj Kelet tegnapi száma részletesen foglalkozott Cretzeanu washingtoni román követ nagyrészteléggel jelentésével, amelyben az amerikai piacon megkezdett román kölcsöntárgyalások sikertelenségének okát fejtegeti. A már ismertett motívumokon kívül a jelentésnek igen érdekes más részletei is vannak arról, hogy külföldön milyen véleményekkel vannak Románia hitelképességéről.

Cretzeanu a főváros megbízásából hat new-yorki pénzcsoporttal kezdett tárgyalásokat.

Mindenekelőtt természetesen a Morgan-bankházzal lépett érintkezésbe, amely azonban

kereken kijelentette, hogy nem hajlandó kölcsönajánlatot tenni,

mivel nem tartja elveivel összeegyeztethetőnek azt, hogy pénzügyi tranzakciókat versenyajánlati alapon bonyolítsanak le. A bankház még hozzátette, hogy mivel Bukarest kölcsöne az első kísérlet volna az amerikai piacon, igen nagy körültekintéssel kell eljárni annak lanszirozásában, mert

Tőzsde

A piac lanyha és üzlettelen.

Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	New-york
		nyitás	zárlat						
Zürich	3115—3125	—	—	491	3122	11010	13662	65062	
Newyork	161—16150	51862	51865	2547	161	571	70850	3375	
London	787—789	252620	252662	12404	788	2781	345120	164 ³ / ₈	
Páris	635—640	2036 ¹ / ₂	203650	—	636	2242	27817	13252	
Milano	885—890	2831 ¹ / ₂	2831	139	885	3120	38682	13425	
Prága	478—479	1537 ¹ / ₂	1537 ¹ / ₂	—	480	1692	209980	—	
Budapest	2830—2835	9085	9085	—	2835	—	12406	591	
Belgrád	—	913	913	—	283	1005 ¹ / ₂	124720	5942	
Bukarest	—	321	321	1575	—	354	438 ³ / ₄	2090	
Vársó	—	5820	5820	—	18 ¹ / ₄	6405	7946	378 ³ / ₄	
Bécs	2280—2285	7325	7325	—	2235	8060	—	47647	
Berlin	3855—3860	12360	12367	—	3859	13605	16889	80412	

Száz lel ártolvama: Zürich (utó) 321. Páris 1575. Budapest 354. Bécs 43875. Prága 2090.

Kadima Nyomda- és Kiadvállalat R.-T. nyomása, Cluj, Str. Baron L. Pop (volt Brassai-u.) 10.

Legjobb a **Béldi - kézfinomító**

Puhit, fehérít, finomít. — Kapható mindenütt.

EMKE - drogueria

Cluj (Kolozsvár)

ennek a kölcsönnek a sikerétől függ a következő kölcsönök eredményessége is.

A kölcsöntárgyalások levezetésére a Morgan-bankház a következő eljárást ajánlotta Cretzeanu figyelmébe: Mindenekelőtt a román kormány kezdjen informatív jellegű tárgyalásokat a londoni, párisi, amszterdami és berlini bankárokkal, hogy ezek útján próbálja meg az amerikai bankokkal való együttműködés megteremtését. Ettől eltekintve azonban a Morgan-bankháznak az a véleménye, hogy előbb egy államkölcsönt kellene szerezni külföldön és csak azután kérjenek kölcsönt a városok, nem pedig megfordítva.

A jelentés további részében Cretzeanu követ beszámol arról a táviratról is, amelyet a Nemzetközi Pénzügyi Intézettől kapott Bukarestbe való továbbítás végett. A távirat szerint

a svájci, német és belgiumi kötvénytulajdonosok az Institut International Financial útján tiltakoznak egy új bukaresti kölcsön kibocsátása ellen,

minthogy az 1895 és 1898 évi 4 és fél százalékos aranylejtben fizetendő kötvényeket a román főváros csak papírlejtben hajlandó visszaváltani. Az érdekeltek követelik, hogy Bukarest igazolja ezt az eljárást. Cretzeanu megemlíti, hogy az Institut International Financial a nemzetközi kölcsönök elhelyezésével foglalkozó banktröszt információs szerve. Ebben a tröszt-

Nov. 1-én

vette kezdetét olcsó, leszállított árjegyzékem szerinti

elárusítás.

Elsőrendű minőségért cégem szavatol

Legújabb kabát cybelin, kasha, angordifin és angol zsánerű kabátkelmé már **750-től**

- Legújabb szövésű tiszta gyapju ruhakelmék, pazar színekben 450
- Délutáni és estélyi ruhákra gyönyörű selyem eolin 32 színből 498
- Tiszta selyem nehéz crepe de chine 900
- Félselyem crepe de chine I. 595
- " " " II. 498
- " " " III. 450
- Silskín kabát-plüssök már Lei 1200-tól
- Tiszta gyapjuDamentuch 100 cm. széles, legszebb színekben 386
- Angol mosó flanel 80 cm. széles, változtatott sima színekben 68
- Angol flanel, sportingekre és reggeli ruhákra 49
- Plüssé bársonyok 110
- Mintás francia flanellek gyönyörű himintázásban, házi ruhákra, pongyolákra 92
- Angol ing-zephirek 75-től
- I-a minőségű paplan-c'oth minden szín 177
- 150 cm. széles lepedővászon sz. 140
- Kiváló jó kelengyevászon 68

Ezekon kívül sok más, itt fel nem sorolható cikk kerül mélyen leszállított árakban eladásra.

CZILÉR VINCZE

Cluj, Piața Unirii No 14.

Deckerzión
szóval és
Kolozev
Pop (Bras

Telef
Szerk. és ki
9-7

Dr. M. Sz.
szám
oron és v
Brestben

1927 novem

Rend,

Már a re
javaslat beny
resti lapok a
szül, amit eg
nek. Az igaz
ugyan benyu
sajtó mai szá
rával vádoljá
rul" például
javaslattal ka

"A nyilt
inkább valósz
ezt a diktatu
ország magas
ségeis intézke
delmi törvény
Államvéde

Ki fenyege
szágot, amely
gárai laknak.
alkotmányt é
lábbal tiporjá
módon megcs
vatalnokok ny
éleseitek.

Vajjon ez a
bizonytalannal
elnyomást, uj
gesnek?"

A vészhar
kongatja meg
egyöntetűen a
léptetéséről ir
nemzeti paras
„Dreptatea“-na
felé" című cik

"A kormár
A jövőben leg
a kormány saj
desre tegyen
A jövőben tal
lásokról, amely
rövid időre va
a kormány me
győződhessék a
újra életbelépt
ziója ennek a

A magunk
tékben a buka
bár a rendtörv
mas tünetnek
Bratianu minis
gadit politikusa
néhely most fé
mészetű politi
szintén diktatu
országban, ame
radalmi velleit
rális kormány
akarna kezébe
lomralépésének
zett. Voltak ug
már a hatalom
diktaturához, d
juk, hogy Euró
államában ma u
a liberálizmus,
csak a látszatok
szatok mögött a
rolják hatalmuk
Bratianu Jo

hogy diktaturát
természetű törei
pozícióját, de se
elég hatalom vo
hogy megvéde
érdekeit. A mag